

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 4

87. ÅRGANG

22. FEBRUAR

1 9 7 5

Viktige saker drøftet på Bispekonferansen ved Stockholm

(Sidene 52 – 53)

ET BREV TIL ROM

Samme dag som de nordiske katolske biskopers møte på Djursholm ved Stockholm sluttet, sendte Bispekonferansens president, biskop Paul Verschuren fra Helsinki et brev til den internasjonale teologiske kommisjon i Rom. I dette brevet erklærer

våre nordiske biskoper sin tilfredshet med at Paven har gitt Kommissjonen i oppdrag å undersøke i hele dets bredde det vanskelige, men viktige spørsmål om å gi kvinner adgang til presteembedet.

Mer enn det: Brevet understreker

at Bispekonferansen med stor spenning og med store forventninger imøteser resultatet av Kommissjonens stu-

REDAKSJONELT:

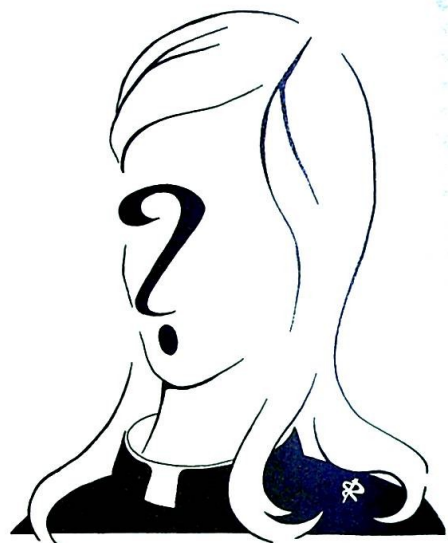
Formann B.

Ingen har noen gang beskyldt den ytterliggående venstrefløy i Den Norske Forfatterforening for å oppføre seg forsiktig. Vel, ingen skal nå heller påstå at flertallet av forfatterne tenker to ganger når de blir begeistret for noe. På foreningens årsmøte vedtok man nylig en resolusjon som advarer mot å innskrenke programarbeidernes «redaksjonelle frihet» i NRK's radio og fjernsyn og som ser

«med bekymring» på kritikken i Stortinget. (Det var en kritikk alle de politiske partier unntatt Sosialistisk Valgforbund sto bak.) Derefter valgte disse begeistrede skribenter en ikke helt ukjent og omstridt programsekretær i NRK, Bjørn Nilsen, til sin formann for de kommende to år. Valget fremkalte antagelig mange bange anelser om at det i hans formannstid kan bli slutt på den politiske romslighet som fra gammelt av har hersket innad i Forfatterforeningen. Og som til og med kan sies å være lovfestet.

Bjørn Nilsen, som er meget klok, må — selv om han sikkert er begeistret for støtten — vite at man bare jonglerer med et besnærende begrep når man taler om den redaksjonelle frihet. Det har aldri vært meningen at denne frihet uinnskrenket skulle gjelde den enkelte medarbeider, spesielt ikke i forhold til en redaksjonell ledelse. At et årsmøte av norske skribenter kan svelge noe slikt kan ikke betegnes som noe annet enn en politisk manipulasjon.

Når dette er sagt, bør noe annet tilføyes. De som er redd for at dette blir to kalde år i foreningen — og i verste fall får de rett — må ikke prøve å møte formann Bjørn med bare

skepsis, isende forakt eller utmeldelser. Bare ved å vise romslighet og ha vilje til samarbeid, kan de håpe på å bevare den omtalte romslighet.

Vi må ikke bli manipulert dithen, at vi glemmer noe så enkelt og avgjørende.

A. R.

Husk
faste-
aksjonen
1975

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag enten på (02) 20 72 26 eller på (02) 28 95 18.

Postadressen er Akersvn. 5, Oslo 1.

En klown

dier. Bispekonferansen vil særlig gi uttrykk for ønsket om å se spørsmålet om kvinnelige diakoner løst i en overskuelig fremtid.

Som våre lesere vil huske, ble disse spørsmål behandlet i en redaksjonell artikkel i ST. OLAV i slutten av januar måned. Siden den gang har altså saken vært inngående behandlet på et møte av de nordiske katolske biskoper, og et viktig brev er sendt til Rom.

Dette er kanskje den viktigste sak som vi kan fortelle om fra Bispekonferansens møter i tiden 26. januar til 1. februar ved Stockholm. (Se side 52—53.)

Å. R.

Gode venner forsøker av og til å gi meg ideer til denne spalten. Det går imidlertid som regel ikke bra, jeg har liksom ikke hjerne for vanlige morsomheter.

Forleden var det en ordenssøster som klukkende fortalte meg historien om Adam og Eva:

De to lå og sov. Eva våknet og så at Adam var borte. Full av bekymring sovnet hun omsider igjen. Da hun atter en gang våknet, lå han ved siden av henne. Hva gjorde hun?

Jeg antydet ikke noe, selv om jeg kunne tenke meg flere muligheter. Men den snille søsteren lo av fryd:

— Jo, hun talte Adams ribben.

Det var selvfølgelig gøyalt. Jeg lo så godt jeg kunne, takket henne og vinket da hun gikk. Det var fryktelig morsomt, ropte jeg etter henne — og ristet forvirret på hodet. Jeg visste at

jeg ikke hadde forstått en døyt av historien. Hvorfor i granskogen skulle hun telle fyrens ribben?

Ved middagsbordet hjemme fortalte jeg det hele til min sønn, gymnasiasten. Jeg gjorde meg litt dummere enn jeg var også. Kan du begripe? spurte jeg. Han så på meg og sa:

— Du er rask. Hun skulle undersøke om det hadde blitt en kvinne til.

Siden tenkte jeg litt mer på dette. Det er fabelaktig hva folk vet om bibelhistorie og slikt. Min sønn har vært flere ganger på Mariaholm forresten, noe har han nok snappet opp der om dette med ribben.

Men det er noe gærnt når både ordenssøsteren og gymnasiasten kan glemme at det tross alt er et Kvinneår i år.

I et sånt år er det ikke sømmelig å snakke om kvinner skapt av mannens ribben.

Og derfor har jeg tenkt:

Hvis det kommer flere ordenssøstre og vil fortelle meg historier om sovende par fra oldtiden, så kommer jeg til å rope med hevet hånd:

— Stopp! Jeg hører bare på sømmelige historier.

Og da er det deres tur til å se dumme ut.

Til årets KONFIRMANTER — og du som er mellom 14—17:

Påskeleir 1975

på Mariaholm fra 24.—30. mars.

Vi tar opp spørsmålene: «Hvilken betydning kan Påsken ha for oss i dag» og «Hvorfor spiller sakramentene så stor rolle i Kirkens liv?».

Innledere: sr. Marit Brinkmann og pater Rory Mulligan.

Andre i lederteamet er: Gjermund Høgh (leirsjef), Hanne Sophie Greve (pr. leder), Ida Grung, Nils Jørgen Sellæg, Knut Barra.

Leiren koster kr. 225,— og du kan søke om søskenmoderasjon. Beløpet innbetales over postgiro 20 13 41 innen 18. mars.

Påmelding til sr. Mette, UNKF, Akersveien 5, Oslo 1 innen 12. mars.

På side 56:

Gunnel Vallquist:
«Fransk stillhet»

ST.OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. AR

Kvinnelige diakoner

Av AGE RØNNING

Rapportene fra Bispekonferansen ved Stockholm i månedsskiftet januar—februar viser at de katolske biskopene i Norden — uten å foregripe de avgjørende teologiske undersøkelser av spørsmålet — ønsker at Kirken nå åpner viktige stillinger for kvinner og tar dem inn i mer offisielle posisjoner. Grunnen for et slikt syn er ikke minst Kirkens voksende behov for å ta i bruk kvinners evner, energi og generøsitet i sitt arbeide.

Det brev som Bispekonferansen etter sine møter sendte til den internasjonale teologiske kommisjon i Rom gjennom sin president, biskop Verschuren sier videre bl. a. dette:

«Denne konferanse vil spesielt gi uttrykk for sitt ønske om å se spørsmålet om kvinnelige diakoner løst i en overskuelig fremtid.» Med slike ord og med sin oppmuntring til kommisjonens arbeide i hele dette spørsmålet, kan man kanskje si at våre biskoper plasserer seg i fremste rekke i bestrebelsene med å få de teologiske spørsmål om kvinners eventuelle adgang til embedene grundig og avgjørende vurdert.

Allerede i 1974 nedsatte pave Paul VI en spesialkommisjon som skulle behandle spørsmålet om kvinnens rolle i den katolske kirke. Norden har fått med en kvinnelig representant her, og det skal ha kommet rapporter fra henne om den videre behandling av saken.

I det brev som de nordiske biskoper nå har sendt til Rom fremhever de enkelte av de spørsmål kvinnekommisjonen stiller og sier at disse ting bør få prioritet. Alle kan vel være enige om at Kirken trenger den innsats som kvinner kan gjøre, sier biskopene. La oss snart få beskjed. Biskopene ønsker samtidig ikke å påvirke den endelige beslutning, de bare peker på at det nå burde være mulig å gi kvinner en offisiell stilling innen Kirkens organisasjon.

Det kan ikke være tvil om at dette spørsmål var ett av de viktigste denne bispekonferansen behandlet og mange vil sette pris på den åpenhet de nordiske biskoper viser i saken. Første gang de ytret ønske om en nærmere

undersøkelse av mulighetene for å ordinere kvinner til presteembedet var faktisk på Bispesynoden i Rom i 1971 — ved en intervensjon av biskop Gran. Siden den gangen har det flere ganger fremkommet ønsker fra Norden om en slik vurdering, sist i et intervju dette blad hadde med biskop Gran i desember ifjor.

Dette er teksten i det brev som ble sendt den 1. februar i år. Vi tillater oss å gjengi det i sin helhet slik som det ble sendt, på engelsk:

To
the International Theological Commission
Vatican City

The Scandinavian Bishops' Conference feels the urge — in the wake of the late Synod of Bishops — to send a word of encouragement to the members of the International Theological Commission.

As may be remembered, an investigation into the possibility of conferring Sacred Orders on women was called for by this Conference already at the Synod of Bishops of 1971 (intervention by the Bishop of Oslo).

We have since been happy to learn, that your Commission has been invited by the Holy See to study this difficult but important question in depth.

We sincerely wish to tell you with what great expectancy we look forward to the result of your efforts.

ved Stockholm

er første skritt?

This Episcopal Conference would particularly like to express its desire to see the question of the diaconate for women resolved in the foreseeable future.

The reason for this is not least the growing need of the Church for employing the talent, energy and generosity of so many of its members to the fullest possible extent — opening for them important services to the people of God and accepting them into officially recognized ministeries.

We pray for the success of your labours and send you our fraternal best wishes in the Lord.

En rekke andre viktige saker ble også behandlet på denne Bispekonferansen. Vi skal her gi korte referater:

Sjelesorg ved omgifte.

Denne saken sto faktisk øverst på møteprogrammet i Stockholm. Det er snakk om sjelesorg for fraskilte som lever i et nytt ekteskap. En ny tekst lå til grunn for diskusjonen og hele problemstillingen ble inngående drøftet. Biskopene besluttet å sende sin omarbeidede tekst til sine egne presteråd for å få uttalelser. Resultatet blir senere koordinert og eventuelt innarbeidet i den rapport som biskopene skal sende til den spesialkommissjon for dette spørsmål som de tysktalende biskoper har nedsatt. Den nordiske konferansen er representert i denne kommisjon.

Det nye botsritualet.

Det kommer nå et nytt botsrituale, også det et resultat av Det annet Vatikankonsil. Man er klar over behovet for en fornyelse av botens sakrament — og av oss selv — gjennom personlig bot. Rom vil absolutt ikke på noen måte avskaffe den tradisjonelle boten, men gir den andre dimensjoner gjennom det nye ritualet. Her inngår samtale, skriftlesning og mer personlige overlegninger med prester i en liturgisk form som en mulig, men ikke ensidig forpliktende variant av den tradisjonelle formen. Biskopene forbereder et felles hyrdebrev om dette som om kort tid skal offentliggjøres i hele Norden.

Søstrene i Norden.

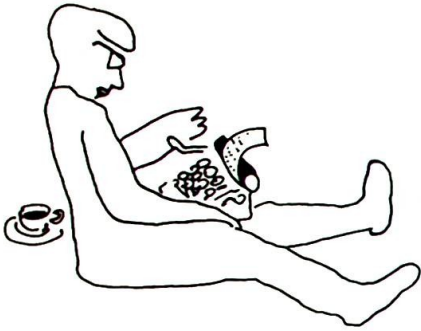
Spørsmålet om søstrene og deres fremtid er særskilt påtrengende i Norge, Danmark og Island hvor man har bygget opp en stor del av Kirkens virksomhet rundt katolske sykehus — de kom først, menighetene siden. Situasjonen er nå radikalt forandret i våre velferdssamfunn samtidig som en del kongregasjoner har det vanskelig med å få nye kall. Under disse forhold blir det nødvendig å legge ned en del sykehus. Alt dette fører med seg en omstrukturering av søstrenes innsats og den må ikke skje tilfeldig og planløst. Mye er allerede gjort i de nasjonale søsterråd og innen enkelte kongregasjoner, men biskopene vil følge utviklingen og tilby sin tjeneste i den utstrekning de kan hjelpe. Som koordinator for disse spørsmål valgte man biskop Martensen, København.

Innvanderspørsmål.

Sverige står i en helt spesiell situasjon i verden her fordi så stor prosent av landets katolikker er innvandrere (selv om man ikke må glemme at mange allerede hører til annen generasjon). Biskop Taylor i Stockholm er formann i kommisjonen for innvanderspørsmål i Norden. Sammen med pater Grochot, Danmark, pastor Harald Taxt, Norge og pater Zemen, Sverige drøfter han to ganger om året spørsmål om sjelesorg for innvandrene. Mange går allerede godt inn i menighetenes fellesskap, men det er viktig at man ikke setter kravet til integrering for høyt. Vi må prøve å la innvandrernes egenkultur bli tilskudd til vår nordiske kultur.

I neste nummer:

*Hyrdebrev om
botsritualet*

Uken som gikk

VM OG MARTYRIUM

Jeg forsøkte å skrive dette den strålende vintersøndagen da det ble arrangert skøyte-VM på Bislett i Oslo og skimesterskap i Heddal. Gjennom veggen hørte jeg dånet av naboens TV og rundetider og slikt. Men selv satt jeg temmelig isolert og fomlet med tanker om martyrer, om hvorvidt Kirken stadig trengte dem.

Jeg hadde lest en spennende artikkel om martyrer, det var grunnen. Jeg følte meg ikke selv som noen slags martyr fordi jeg måtte unnvære mesterskapene og de ville hylene, absolutt ikke. Likevel frøs jeg et øyeblikk på ryggen.

Kom plutselig til å huske på den gamle historien om møtet i St. Hallvard-laget en Holmenkollsøndag. Det står i de gode trosfellers referat fra det møtet «at folk stadig hastet forbi på vei til Holmenkollrennene. Vi kunne se dem fra vinduene. Men vi lot dem bare gå, vi var mer opptatt av vår generalforsamling.»

Engang hadde jeg smilt av denne historien og tatt den med som et minne om den virkelige ghetto-tiden. Nå hendte etter manges mening sikkert det samme med meg en vinterdag i 1975. Jo, jeg frøs et sekund.

*

Utgangspunktet var som nevnt en artikkel, av Mario Galli. Tittelen var Markedsføring eller martyrer — hva behøver Kirken?

Problemstillingen er omtrent denne:

Har martyrene blitt umoderne?

Det er idag andre temaer som opptar oss, ingen snakker lenger om en så dyster ting som martyriet. Vi diskuterer spørsmål om kvinnelige diakoner, predikere og legfolk, prestenes sølibat, problemer med skilsmisse og gjengifte og ansvaret for den tredje verden. Det er viktige emner, for mange blir det de viktigste.

Likevel er Gallis tema ikke helt uten betydning. Han minner om Kirkens første hundreår, de eneste man hedret var martyrene. Men idag da?

I det hele tatt fortrenger vi korset, fra vårt miljø, fra våre boliger, fra rettssalene. Er det ikke en forandring i gang her? Troen utvikles jo, det kan være at korset, martyriet i denne utvikling ikke spiller den

rolle nå som det gjorde i begynnelsen. I og for seg er dette tenkelig. Vi må jo stadig spørre oss selv om hva som hører til den kristne virkeligheten og derfor alltid må være til stede selv om formene eventuelt forandres. Er martyrene noe som man nå kan forlate fordi forholdene er så forandret? Har martyriet og korset mistet sin betydning og sin nødvendighet for vår tids mennesker, de som har oppdaget fremskrittet, teknikken, de moderne naturvitenskapene. Kanskje er de store leger, de som beseirer alle slags sykdommer og teknikere som bringer oss ut i verdensrommet eller psykologene som kan helbrede våre sjelelige sykdommer som er menneskehetens store velgjørere.

*

Ja, sett på avstand er til og med mange av de gamle tiders heroiske beretninger tilsynelatende ikke annet enn dumheter:

Vi kjenner beretningen om en gruppe misjonærer som reiser med et skip til misjonsfeltene. Underveis blir de overfalt og drept av pirater. Martyrer! Men en liten kokk har beholdt livet. Han er ulykkelig fordi han ikke blir martyr. Hva gjør han? Fra en død tar han en ordenskappe og tar den på seg. Piratene kan jo ikke vite at han ikke er prest. Så blir han også drept, lykkelig fordi han har lidd martyrdøden. Tror De at dette kunne tenkes idag? Idag ville mange som har en kappe, dra den av seg for å se ut som en kokk.

*

Men Galli finner ikke bare uholdbare kokke-historier i Kirkens liv. En av grunnene til at man la så stor vekt på martyriet var at det betød den totale efterfølgelse av Kristus. Vi har sett denne tanke hos for eksempel Ignatius. Etter som Kristus har gitt sitt liv, skal hver og en som vil være hans disippel huske at han har sagt: Der jeg er, skal også den som følger meg være.

Men Vår Herre har aller mest hjulpet oss ved å fornedre seg, helt til slutten slik at han ble regnet som en synder og likevel sa til oss: Jeg er solidarisk også med dere.

Dette var korset. Og når jeg tenker på dette, må jeg stille meg spørsmål om ikke martyriet, i det minste de høye tanker om martyriet, hører til kristendommens vesen — hvis kristendommen ennå skal ha noe med Kristus å gjøre.

Vår tegners kommentar: Sekundantene er som brølende løver når heltene kjemper om seierskransen.

Og så stiller Galli igjen spørsmålet: Behøver Kirken fortsatt martyrer? Og han svarer:

Ikke i den meningen at vi må bli forfulgte, drept. Men jeg behøver å tro på Gud, jeg behøver en tro på korset, jeg behøver en tro på den nødvendige kapitulasjonen. Alt dette behøver jeg. Men martyriet behøver jeg ikke. Det behøver heller ikke Kirken. Man kan ikke påstå at det alltid må være tider da mennesker må bli lynsjet for kristendommens skyld. Men det kan finnes situasjoner og tider da den kristne på liv og død må bekjenne sin tro. I det øyeblikket behøver vi martyrer.

*

Rundetidene skraper i veggen fra naboens TV, men jeg forsøker ikke å lytte. Egentlig er Gallis tanker,

som jeg så hoppende og ufullstendig har gitt noen prøver på, atskillig mer spennende.

Men si det ikke til noen, de vil bare le og snakke om ghettoen.

Eller de vil ubevisst forenkle saken. En mann vil sammenligne forholdene på det stedet han arbeider med «et virkelig martyrium». En misfornøyd kvinne vil si at hun lever «en martyrs liv i mannssamfunnet».

Begge kan langt på vei ha rett. Det er bare det at de misbruker et alvorlig ord.

Mens tusener brøler av begeistring på Bislett og folk i Heddal har sin store dag.

Per Kari

Skandinaviske

katolikker

leser

ST. OLAV

«Håndarbeidsbasar 1975»

I tiden 20. febr. til 2. mars er basaren åpen hver dag fra kl. 10.00 til kl. 19.00. På søndagene kun etter høymessen og etter avtale i tlf. 81 168.

Bestilling av lodder tar vi med glede imot. Gjennomgangslodd kr. 10.00, enkeltlodd kr. 1.00. Gevinsten blir tilsendt.

Fine håndarbeider, kunst, barnegevinster og tombola. Gratis kaffeservering. Med Deres bidrag hjelpe De årets fasteaksjon.

St. Birgittaforeningen,
Kristian V plass 1,
1750 Halden.

Under en reise til Frankrike nylig har Gunnel Vallquist sett fransk fromhetsliv på nært hold. Hun konstaterer at forskjellige meditasjonsbevegelser har fått uhyre stor utbredelse. Den som i dag vil studere zen, bør ikke dra til Japan — der er zen i ferd med å dø ut — men til Paris. En del av dem som følger meditasjonskurser, ønsker å forene orientalsk metode med kristent innhold, men felles for alle er kjærligheten til og behovet for stillhet, ikke bare ytre, men enda mer indre stillhet.

Søndagskveld i Parismetroen. I min vogn synger noen glade ungdommer som kaller seg «Guds barn». Den platte teksten som deles ut, handler om Don Quijote og er på 53 vers. Når jeg går av, står en gruppe Hare-Krishna-ungdommer på den andre plattformen og synger sitt evindelige Hare Rama, Rama Rama...

Ja, de nye bevegelsene finnes her også. En del av dem er forresten ikke så nye. Men det er påfallende hvor stor plass de har i dag, ti år etter det annet Vatikankonsil. Å peke på en årsakssammenheng er kanskje å forenkle, men den virker iallfall sannsynlig. Det var i og for seg nødvendig at kirken våknet opp og vendte seg til verden, men det førte til en «horisontal» ensidighet som nå fremtvinger et korrektiv. Den nye liturgien på folkesproget betydde på sett og vis en «avmystifisering» av gudstjenesten, engasjementet i verdens anliggender, ofte nokså sønvdrukkent, ble en forvirrende erfaring. Alt det nye krevde sin mann så fullt ut at den gamle presterollen gikk i oppløsning.

Mannen i fotsid prestedrakt som leser messe klokken syv om morgenen, etter at et par av hans kolleger allerede har gjort det, og før enda et par skal gjøre det, mannen som senere er å finne i skriftestolen eller like ved, i ferd med å be breviaret eller rosenkransen — han er blitt en meget sjelden foreteelse. Kommer man nå til en vanlig sognekirke i Paris klokken halv åtte om morgenen for å delta i det som før var én messe i serien av morgenmesser, så finner man gjerne kir-

Gunnel Vallquist:

Fransk stillhet

ken låst. I stedet leses messene ved lunsjtid eller etter kontortid, og er en prest til stede, så holder han helst til i et vennligere krypinn enn den gamle, ubekvemme skriftestolen. Til sent på kveld er prestene fullt opptatt med allehånde kulturelle aktiviteter. Det er rimelig at de blir søvnige om morgenen.

Men folks religiøse behov forblir ellers kommer tilbake, og det bemerkelsesverdige i dagens situasjon er at det søker seg vei «nedenfra», uten nevneverdige impulser fra kirkens høyere instanser. Noen av disse veier fulgte jeg i løpet av en høstmåned i Paris.

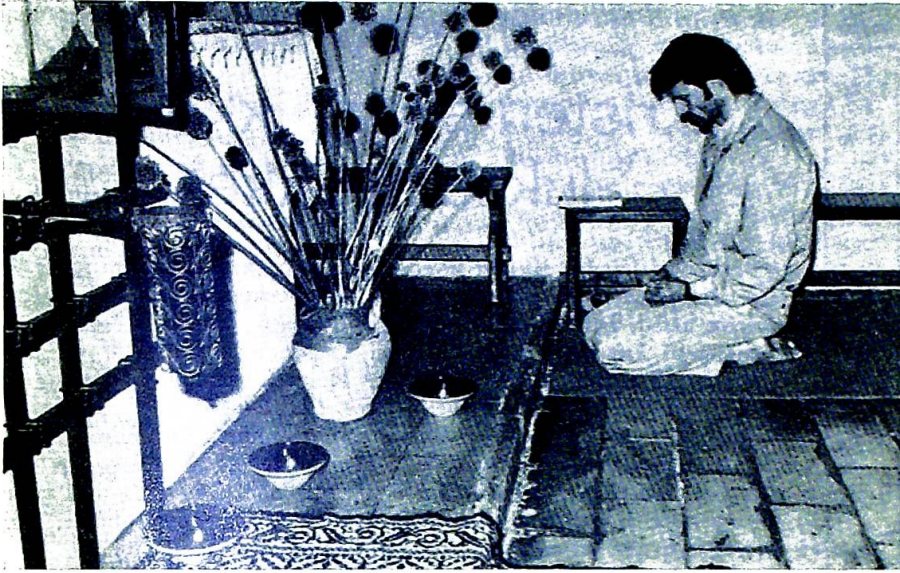
Meditasjon

Meditasjonsbevegelsene har fått stor utbredelse i Frankrike. Det er blitt sagt, og trolig med rette, at den som i dag vil studere zen, bør dra, ikke til Japan, men til Frankrike. Påvirkning fra Orienten er ikke noe nytt her. Jeg husker at jeg stadig støtte på slikt i årene like etter krigen — støtte på det og unngikk det som noe vesensfremmed. Ikke minst ble jeg irritert av den sproglige sjargongen. Siden da har utviklingen fortsatt. Overalt, bokstavelig talt overalt, støtter man på annonser og plakater om kurser i yoga. Jeg traff en nonne som arbeider på heltid med slike kurser, og hun er bare én av mange.

Nest etter yoga er det zen. Mange japanske zen-mestere har slått seg ned i Frankrike og utøver sin virksomhet der, godt hjulpet av innfødte elever. Zen-kurs blir holdt i kirkelig regi. Særlig kjent er virksomheten ved dominikanernes kurscenter Arbresle ved Lyon, der til og med japanske

zen-mestere underviser. En av dem har grunnlagt et senter i Paris, der en tallrik skare samles. Kanskje er noen av dem som fant sin kirke stengt om morgenen, kommet hit i stedet. En meditasjonshall, «dojo», står åpen for en times «za-zen» (sitting) under ledelse morgen, middag og kveld. Jeg var der noen gang. En firkantet, midtels stor sal der folk i alle aldre og av alle nasjonaliteter sitter med korslagte ben på runde, desimeterhøye puter, mange, men ikke alle, kledd i den svarte kimonoen som hører til, noen med munkens rakede hode.

Man sitter langs veggene med ansiktet mot veggen. I midten står et alter med bilder, blomster og røkelse. Man hilser det med en bøyning før man inntar sin plass. Foran alteret sitter mesteren eller den som i hans sted leder øvelsene. Gongong-slag og klokkeklemt gir tegn til begynnelse og slutt og til pausen for langsom, meditativ vandring. Man sitter helt ubevegelig og stille i to omganger, hver på en halv time. Stillheten brytes av slag med en stokk som håndteres av mesteren. Den som merker at han begynner å dubbe av, eller som har vondt for å konsentrere seg, kan gjøre et tegn til mesteren, som da kommer og gir ham et slag på hver skulder. Det treffer et bestemt punkt og virker kraftig oppkvikkende. Mot slutten av seansen kan et stykke av mesterens skrifter bli lest opp, eller han kan selv si noen setninger. Når za-zen er slutt, er det anledning til samtale. Deltagerne snur seg mot salen, setter seg mer bekvemt og stiller spørsmål til mesteren som gir korte svar. Dette fant jeg mindre givende enn selve za-zen. Mye tid ble brukt til polemikk mot feilaktige retninger og

avvikler fra den ene rette zen, og slik polemikk har jeg hørt nok av i kirkelige sammenhenger.

Ekte zen-meditasjon går ut på å tømme bevisstheten og konsentrere seg om denne tomhet, uten tanker og uten bilder. Det henger naturligvis sammen med at buddhistisk religion ikke kjenner noen Gud. Buddhistisk mystikk tar dessuten sikte på en enhetsopplevelse som er forskjellig fra den kristne personlighetsmystikk med sin jeg-du-opplevelse. Jeg besøkte en av de mange kristne zen-gruppene, og den ble ledet av en dominikaner. Ved samtalen etter za-zen dreide spørsmålene seg nettopp om bevissthetsinnholdet, om de kristne mysterier kontra buddhistisk tomhet. Pateren gav de ortodokse zen-svar og utfylte dem med kristne synspunkter, men det var tydelig at denne gruppen var lite interessert i den rette zen-lære. Man var mest interessert i å bruke metodens store psyko-fysiske fordeler for å nå frem til en kristen gudsbeaktning av kontemplativ art. — Som avslutning på denne seansen var det nattverdsmesse. Presten feiret den sittende i meditasjonsstilling ved et meget lavt bord, og innviet brød og vin sirkulerte blant deltagerne.

Ønsket om å forene orientalsk metode med kristent innhold, en lokkende og for en stor del ennå ukjent, uutforsket vei, — mange leter seg frem der. En ting er i allfall felles for dem: kjærlighet til og behov for stillhet.

Ikke bare ytre stillhet, men først og fremst indre stillhet — den som oppstår når tanker og forestillinger forsvinner, når «de tusen bildernas skärm» slukner, når menneskets indre jeg klarer å befri seg for alle masker, pansere og hylstere, og det forvridde avbilde føres tilbake til en anelse om sin likhet med det opprinnelige bilde. Det de søker, er noe helt annet enn den tradisjonelle meditasjon der man tenker over og utdyper sin forståelse av en bibeltekst eller en trosartikkel. Slik meditasjon har sin selvfølgelige plass i kristent fromhetsliv, men hører hjemme i en annen sammenheng. Det man streber etter her, er ingen aktivitet, men snarere en holdning — forventningsfull åpenhet, årvåken og stille beredskap for den dype kontemplasjon som ingen kan ta seg til, men som kan bli gitt den som venter.

Andre veier

Behovet for stillhet kan gjøre seg gjeldende også i vanlige gudstjenester. Den nye liturgien er preget ikke bare av Ordet, men av mange ord. Vakre ord ofte, men ikke sjelden uskjønne ord, eftersom oversettelsene fra latin ofte lar mye tilbake å ønske. Man kan gripes av lengsel etter en helt stille gudstjeneste, eller etter den skjønne gudstjeneste kirken av i går kunne by oss. Det første opplevde jeg ved en messe i kapellet i Gare Montparnasse. Dette kapellet er et sent-

rum der sterk samfunnsbevissthet forenes med åndelige aktiviteter av forskjellig slag. Blant annet holdes der karismatiske møter en gang i uken, og man driver en interessant og svært fri liturgisk forsøksvirksomhet. Det jeg fikk være med på, var en messe i nesten fullstendig stillhet: én eneste setning fra evangeliet, deretter tyve minutters stillhet, og så samlet alle seg om alterbordet, der innstiftelsesordene ble fremsagt og nattverden delt blant deltagerne; så fulgte ny stillhet. At forsamlingen satte pris på det hele, var det ingen tvil om.

Til sist noe om min utflukt til den kirke som en gang var. På katedrales og den gregorianske sangs tid visste man mye om skjønnheten som vei til Gud. Meget av dette er jo bevart — for eksempel Chartres med sin mystiske skjønnhet virker alltid som en magnet på meg. Denne gang valfartet jeg også til den gregorianske sangs høyborg: benediktinerklosteret Solesmes i Normandie.

Solesmes har som mange andre kontemplative kloster unngått å bli rammet av den ellers vanlige mangel på kall. Her er kommuniteten fremdeles på en hundre mann, uten noen overvekt av oldinger. Men kommer denne praktfulle sang til å kunne overleve i lengden, unntatt på de grammofonplater som heldigvis finnes? Trass i alle rosverdige og delvis vellykkede oversettelsesforsøk (de svenske hører til de beste) hører den dessverre uoppløselig sammen med latinen. Og hvordan skal man unngå å se på latinen som et dødt språk i en kirke der liturgien uten tvil krever å bli feiret på folkesproget? Jeg spurte en munk om dette, og hans svar er verd å sitere. Han henviste til dikteren Rilke som når en ung mann spurte ham om han burde bli dikter, svarte med et motspørsmål: «Ville De dø dersom De ikke skrev dikt?» «Noe lignende gjelder faktisk for oss,» sa munken. «Så lenge det finnes munk som føler at de ville dø uten gregoriansk sang, så lenge kommer den til å leve. Ikke lenger.»

Dr. Sverre Holth:

Kristen enhet ikke en luksu-artikkel

Søstrene i Lunden Kloster lever i klausur, og kan altså ikke gå ut til arrangementer i forbindelse med «Bønneuken for kristen enhet». Derfor har de i de senere år selv fått i stand en økumenisk bønnegudstjeneste på Lunden i samarbeid med Tonsen menighet. I år var den norske anglikanske presten dr. Sverre Holth invitert til å tale, og vi gjengir her hans preken — over 1. Kor. 12, 12—13:

«For legemet er ett og har likevel mange lemmer. Og omvendt: om der er mange lemmer, utgjør de sammen bare ett eneste legeme. Og slik er det også med Kristus. For vi ble alle døpt i én Ånd til å være ett legeme enten vi så er jøder eller hellenere, slaver eller fribårne, som det også er den ene og samme Ånd vi har fått å drikke av.»

Av de mange bilder som brukes i Det nye testamente for å beskrive kirkens vesen og misjon, er vel intet mer slående enn uttrykket «Kristi legeme». Denne metafor var ofte brukt på Paulus' tid, og leserne hadde derfor ingen vanskelighet med å forstå den. Paulus tok opp idéen og anvendte den på kirken. En mer passende uttrykksform kunne han neppe ha funnet når det gjaldt å understreke menighetens mangslungne sammensetning, og samtidig dens organiske enhet og forhold til Kristus.

Her i første Korintierbrev fremstilles Kristus som selve legemet og de enkelte kristne som lemmer, mens Efeserbrevet og Kolosserbrevet fremstiller kirken som «legemet» og Kristus som dets «hode». Kirken oppfattet som en levende organisme etter forbilde av det menneskelige legeme fremkaller tanker om vitalitet, enhet og variasjon. Men det er mye om å gjøre for Paulus å fastslå at dette ikke er menneskeverk. Kirken er ikke et selskap eller en klubb organisert av mennesker som tilfeldigvis deler de samme interesser. «Vi er alle døpt med én Ånd til å være ett legeme.» Kirken er en Guds gave, Den hellige Ånds verk. Vi konstituerer ikke kirken ved at vi kommer sammen, men innlemmes i kirken gjennom den hellige dåp. Kirken er samfunnet av dem som er delaktige i Åndens liv, det nye menneske, organisk knyttet til ham som er hodet, og til hverandre, gjensidig bundet sammen i et fellesskap som har evighetens kvalitet.

Derfor er kirken «Jesu Kristi legeme». Da Jesus var i verden, hadde han et fysisk legeme. Dette le-

geme var det instrument hvorigjennom hans Ånd åpenbarte seg for verden. I dette legemet lærte og virket han, og i dette legemet døde han til slutt på korset. Det er denne intime forening av ånd og kjød som vi i teologien kaller «inkarnasjon». I dag har Kristus et annet legeme, et «mystisk» legeme, kirken. Kirken er derfor i en viss forstand en forlengelse av inkarnasjonsmysteriet. Det er gjennom kirken den oppstandne Kristus vil åpenbare seg for verden og fremme sin frelsergjerning blant menneskene.

Hvis dette virkelig er sant, kan vi dra tre enkle, men megetsigende slutninger:

For det første sier det noe ganske bestemt om hva kirkens misjon i verden er, nemlig å være et redskap for den oppstandne Kristus, så han kan åpenbare seg og utføre sin frelsergjerning blant menneskene. I kirken har Kristus på ny tatt på seg kjøtt og blod. Det er gjennom oss han vil se, føle, tale, elske og lide. Den hellige Teresa sier det slik: «Kristus har ikke noe annet legeme enn deg og meg. Vi er hans øyne, ører, hender og føtter.»

Vi trenger å kvitte oss med ubibelske og uverdige idéer om kirkens natur og om disippellivets mening. Kirken er ingen «koseklubb». Den er ikke et sted hvor vi kommer sammen for å ha det «hyggelig». Å være et lem på Kristi legeme betyr å ha samfunn med hans lidelser, det betyr å formidle hans kjærlighet, å legemliggjøre hans ånd som døde på korset for vår skyld.

Biskop Weston av Zanzibar sa en gang: «Det er fåfengt å tilbe

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
		18.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		18.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
			19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSD S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER, <i>Mariakirken</i> , lörd.: Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	sønd.:	18.00	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyeveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
		19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
		9.30	
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		8.45	11.00
		19.00	—
<i>St. Elisabeths hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSD N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykeheim</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sanniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsøstrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII)		19.00	11.00
		8.00	
St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)			
HARSTAD: <i>St. Sanniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjømannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00
SELFORS: <i>Vår Frelser kirke</i> , Skipper Nielsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

Kristus i tabernaklet dersom du ikke er rede til å tjene ham i slummen.»

Men hvis vi — hans legeme — svikter?

For det annet gir det oss et kriterium, en målestokk, så vi kan bedømme hvorvidt kirken lever opp til sitt høye kall og sin bestemmelse. Kirken kan bare tale om «suksess» i den grad dens liv og virke gjenspeiler hans ånd som sa: «Jeg er ikke kommet for å la meg tjene, men for selv å tjene og gi mitt liv som en løsepenge for mange.»

Det nytter ikke med andre legitimasjoner. Vi kan nok med en viss stolthet betrakte våre mektige institusjoner, våre kostbare kirkebygg og vår vakre liturgi. Men disse ting er ikke i seg selv noe bevis på vår suksess som Kristi legeme. Kanskje snarere det motsatte. Den avgjørende prøve er hvorvidt de er gjenomtrengt av Kristi Ånd.

Den hollandske pater Adolfs skrev for noen år siden en bok med tittelen «Guds grav». Og «graven» var kirken som med sin pomp og prakt og makt skjulte Gud istedenfor å åpenbare ham for menneskene. Adolfs sier i sin bok at kirken er kalt til å være en «kenotisk» kirke, altså en kirke som frivillig fornedrer seg og følger i hans spor som uttømte sin sjel til døden for menneskenes skyld.

Apostelkirken var fattig på verdens gods, forfulgt og utstøtt, men den var rik på åndsmakt. Vi leser om en liten menighet i Lille-Asia som sørget for livets opphold for flere hundre forkomne fattigfolk, mens dens mer velstående kvinner kappedes om å vaske føttene til de fillete og stinkende tiggerne. Vitnesbyrdet som de utenforstående gav disse kristne var: «Se, hvor de

elsker!» Det forundrer ikke at denne foraktede sekten innen tre hundre år var gått, fikk se det mektige romerriket på kne for profeten fra Nasaret. De beseiret verden ved kvaliteten av sitt liv.

For det tredje fremgår det at verden vil bedømme Kristus etter det den ser i kirken. Og det er ikke urimelig. Hver gang vi svikter, er det Kristus som lider. Verden vurderer kirken, ikke etter hva vi sier og bekjenner, men etter hva vi er og gjør.

Indias avdøde filosof-president sa ved en leilighet: «Dere kristne er mennesker som fører en ekstraordinær bekjennelse i munnen, men som lever meget ordinære liv.»

Etter å ha tilbrakt 45 år i Østen som misjonær, har jeg ingen betenkelighet ved å si at den største hindring for evangeliets fremme i den del av verden har vært den ukristelige innstilling og oppførsel av det såkalte kristne Vesten. Man har forkastet Kristus fordi vi med vår handel ogandel har kastet stenk på ham som vi bekjenner. Det vi har forkynt, har ikke vært overbevisende. Våre gjerninger har talt sterkere enn våre ord.

Ikke minst har vi sviktet ved vår splidaktighet. Det hører med til kirkens vitnesbyrd i verden at den skal være én. Det er kun én kirke, for Kristus kan ikke ha mer enn ett legeme. For å sitere et ord av Luther i en annen sammenheng: «Werde das, was du bist.» Vi er ett i Kristus; la oss derfor bli ett. Kirkens vitnesbyrd svekkes og ugyldiggjøres av en splidaktighetens ånd. Det er ikke for mye å si at splidaktighetens ånd er antikristens ånd.

Det er selvsagt plass for forskjellige tradisjoner og ordninger. Kristenfolket representerer en uendelig variasjon av temperament som

ikke alltid passer inn i det samme mønster. Dette må vi bare konstatere som et faktum. Men disse forskjellighetene er ingen gyldig grunn for kirkens oppsplittelse i utallige sekter. Aller minst kan vi ta Paulus til inntekt for kristenhetens splittelse. Han understreker jo så sterkt at forskjellighetene ikke er uforenlig med enhet. Enhet er jo ikke det samme som uniformitet. Enheten skal uttrykkes i et kjærlighetens fellesskap som også gir rom for ulikheter.

Da magistraten spurte martyren Pionius hvilken kirke han tilhørte, lød svaret: «Den ene, hellige og alminnelige kirke; i Guds øyne finnes det ikke noen annen kirke.» Jesus bad om at hans venner måtte være ett, for at verden skulle tro. Kirkens troverdighet undergraves av dens splittethet. Verden vil ikke overbevises av en enhet som bekjennes, men ikke praktiseres og konkretiseres. Det lyder langt fra overbevisende når vi påstår at kirken er botemidlet for verdens ufred og splittethet når kirken selv lever i innbyrdes kiv og splid.

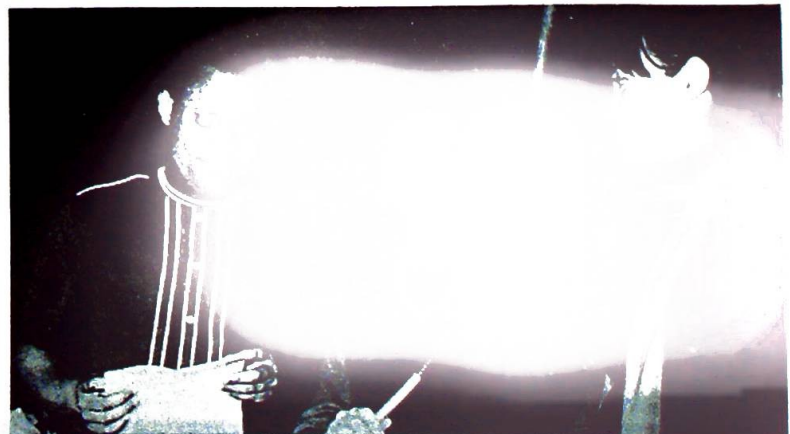
Kirkens gjenforening er derfor ikke en luksusartikkel som vi kan vrake eller velge etter forgodtbefinnende. Den er en livsnødvendighet for at kirken skal være hva den var ment å være. Derfor må det være klart at spørsmålet om kirkens gjenforening kaller oss til bot og bedring. Det er på dette plan miraklet kanskje kan skje. Miraklet kan begynne å skje når mange nok kristne lar seg lukke inne i Kristi lidelser for kirken, som er hans legeme. At det kan skje uten lidelser, er neppe trolig.

Det hører med til kirkens vitnesbyrd i verden at den skal være én, ikke bare til én bestemt tid i historien, men gjennom alle tider og i alle slekter.

Neste

nummer

8. mars

BYSTANTINSK

Første artikkel:

Den kristne verden blir stadig mindre. Dette er tilfelle i dobbelt forstand. På den ene siden tyder alt på at de troendes skare avtar rent tallmessig, i hvert fall i vår kulturkrets. Det er et faktum som forhåpentlig ingen lenger har interesse av å skjule. Samtidig er kristne av forskjellige tradisjoner kommet hverandre meget nærmere og har lært hverandre bedre å kjenne, og det er et positivt trekk i en situasjon som man ellers lett kunne beskrive i pessimistiske vendinger.

Særlig viktig er det at Vestens kristne, for første gang etter 700 år, igjen har møtt Østkirken tradisjoner, og da ikke som historiske fossiler, men som åndelig liv. Ikke i en polemisk sammenheng denne gang, men i utveksling av erfaring, og i økumenisk dialog. Det er min bestemte tro at vi ved å lytte til våre brødre i øst kan få en berikende impuls i vårt eget kristenliv, især fordi de ortodokse kirkers liv og lære mer direkte har bevart en urkirkelig karakter enn vi i vest.

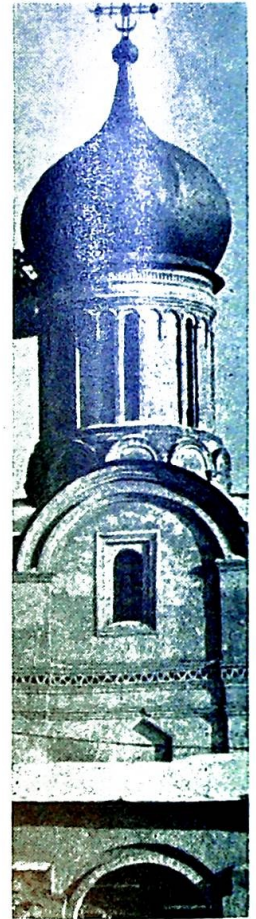
På visse sentrale punkter kan vi altså berike vår egen tradisjon fra ortodoksiens kilder. Kirken er katolsk og apostolisk.

Dette gjelder også Østkirken. Skillet i 1054 var et *skisma*, og vi har siden bevart et felles trosliv. Det er derfor vår rett (og vår plikt!) å leve av denne felles skatt.

Alt godt kommer imidlertid ikke fra Østen, men fra Gud. Derfor er det jeg som et første aspekt av Østkirkens trosliv vil presentere «Jesus-bønnen».

Enhver form for bønn er avhengighet og vitner om nærvær av det vi står i avhengighetsforhold til. *Gud er alltid nærværende*. Skaperen gir seg uten opphør til skapningen. Skapelse er Guds selvmeddelelse til det skapte. All natur er derfor dynamisk: den gir visse sider av skapningens opphav, dets skjønnhet og godhet. Alt som er til, har slik sett del i Guds natur. Det er ved hans nærvær at alt som er, virkelig er til — eksisterer. Gud skaper ikke for derefter å overlate skaperverket til seg selv og la det gå sin egen gang. Å tenke slik er å tenke for menneskelig om Gud.

Gud gir i hvert eneste øyeblikk alle skapningens elementer eksistens og vesen ved sitt skapende nærvær, som også er den måte Han gir seg selv til skapningen

FORLAGSREDAKTØR

Stillingen som forlagsredaktør i St. Olav Forlag er ledig frem til 31/12—77. Redaktøren beslutter, i samråd med en redaksjonskomité, hvilke bøker og skrifter som skal utgis, tar kontakt med forfattere, rettighetshavere, oversettere og trykkerier, klargjør manuskripter, leser korrektur, setter opp annonser for avisene og salgsbrev til bokhandlerne, utsender anmeldereksemplarer og pressemeldinger i forbindelse med utgivelse etc.

Stillingen er på deltid og avlønnet.

Søknad sendes til biskop John W. Gran, Akersveien 5, Oslo 1, innen 15. mars 1975.

på. Dermed befinner vi oss i et univers som på sett og vis er gjennomskiktig. Det er fylt av mening og derfor symbolsk — i den opprinnelige mening av ordet i teologisk språkbruk. Symbolsk betegner her skapningens «egenvekt», pluss dens evne til, som skapning, å vise hen til noe som er større: sitt vesens opphav og grunn. En symbolsk natur vitner om det transcendent, men det vil ikke si at Gud er ett med og går opp i naturen. Det er derfor intet som ikke kan åpenbare Gud for oss. Gud, som selv er over enhver form, kan fritt åpenbare seg under enhver form og skikkelse. Intet rommer Ham, men alt vitner om Ham.

Sett under denne synsvinkel er ingen skapning mer symbolsk enn mennesket, skapt i Guds bilde. I mennesket er det Gud selv som stadig betrakter og fryder

KRISTENDOM

Jesus-bønnen

seg over sin skapning. I mennesket er det vi får det klareste bilde av hva Gud er lik. I et menneskes skikkelse, i Jesus av Nasaret, har vi sett Guds ansikt, fylt av nåde og herlighet.

Mennesket er den eneste skapning som har fått evnen til å være seg Guds nærvær bevisst, og som er kalt til å ha et jeg-du-forhold til Ham.

All bønn er først og fremst en bevisstgjøring av dette forholdet, en realisering av det som allerede er. Derved blir forholdet gjensidig: Vi er blitt nærværende for Gud — vi er til stede for Ham. Dette personlige forhold er bønnens forutsetning. *Troen* gir oss vissheten om hva som er verdens og livets mening, og den åpenbarer Gud for oss. *Bønnen* er det mest personlige uttrykk for troen.

Fra disse innledende bemerkninger over til vårt emne: *Jesus-bønnen*. Dens formel er den enklest mulige og går i sin hovedstruktur tilbake til evangeliene:

«Herre Jesus Kristus, Guds Sønn, miskunn deg over meg (en synder).»

Enda så kort den er, rommer bønnens ord de mest sentrale teologiske sannheter.

Første ledd er en bekjennelse av at Kristus er Herre, fordi han er Guds sønn. Dette er den eldste og enkleste trosbekjennelse Kirken kjenner. Den var de første kristnes hele trosbevissthet: Kristus er Herre. Vi anerkjenner ham som Guds sønn, og setter oss bevisst i hans nærvær.

Annet ledd er den personlige tilegnelse av den nettopp bekjente tro: Kyrie eleison — miskunn deg over meg. Dette evangeliske bønnerop inneholder all bønn, for det er enhver bønns kjerne. Vi blir en av dem som i evangeliet retter hele sin tro og tillit til Kristus i denne enkle formel. Det vi ber om, er alt hva vi trenger til: å bli en ny skapning, å få del i Guds liv.

Det tredje ledd, «en synder», er valgfritt og gir bønnen et preg av anger og bot.

Jesus-bønnen er med rette blitt kalt «et vitenskapelig forsøk på å forandre den som ber». Den bærer preg av å være en mantra, en kort formel som rommer den evige sannhet. Dens bruk er også den enklest mulige: Det gjelder kun å gjenta formelen så lenge man ønsker i stillhet og konsentrasjon, alltid i et rolig tempo

Nå har vi igjen på lager:

Frithiof Dahlby: Symboler och tecken
De Apostoliska Fäderna
Hans Hof, Wilfred Stinissen: Meditation och Mystik.

Nå har vi igjen et fint utvalg i Hummelkort, Ikonkort og Glassmalerikort.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S
Akersv. 5 - Oslo

— og *uten* å tenke på pusteteknikk og andre yoga-lignende sider av bønnemetoden.

Efter de første gjentakelser merker man straks hvor vanskeligheten ligger i
(Forts. n. side.)

Sekretær til Legmannsrådet i Oslo katolske bispedømme.

Legmannsrådet søker ny sekretær. Arbeidsbyrde inntil 20 timer i måneden. Nærmere opplysninger om arbeidsforhold etc. ved henvendelse til Legmannsrådet, Akersveien 5, Oslo 1 eller til formannen, Hans C. Christensen, tlf. 53 65 01 (etter 17.30).

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	} Oslo
Lunden kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Olavs kirke	
Bispegården	} Arendal
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Bergen
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyeklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	} Hammerfest
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeths Hosp.	
Vår Frue Kirke	} Lillestrøm
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	
St. Olavs Kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tromsø
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Bysantinsk kristendom

(Forts. fra forrige s.)

denne form for bønn. Konsentrasjonen slipper taket på oss, og tankene begynner å vandre. Det slår en hvor utrolig aktivt vårt sinn er, og hvor vanskelig det er å samle seg. Distraksjoner kan kun overvinnnes ved utholdenhet. Fortsett å be bønnen — come what may! Det er vanlig blant Østkirkenes kristne å benytte en spesiell rosenkrans til å be Jesus-bønnen. I motsetning til vår er den ortodokse av lær eller bånd og dermed helt lydløs. Men selvfølgelig kan man benytte en vanlig rosenkrans. Det er en hjelp, særlig i begynnelsen.

Jesus-bønnen, som all annen bønn, stiller oss ansikt til ansikt med Gud, og vi ser Ham i den Hellige Ånd.

Som ventelig kan være, dannet Jesus-bønnen skole. Den åndelige tradisjon som vokste opp om den, kalles «hesykasme» — ro, hvile — i Gud. Fra det femte til det fjortende århundre var dette en av de sterkeste impulser i bysantinsk kristendom. Bønnen ble siden forsømt og først ganske nylig gjenoppdaget, i det nittende århundres Russland. Dette skyldtes en liten bok om bønnen og hvordan man kan leve med den: «En pilegrims oppriktige beretninger til sin åndelige far», trolig skrevet av en Athosmunk. Bønnen står i dag igjen meget sentralt i det ortodokse trosliv og blir stadig mer benyttet av vestlige kristne.

Hovedbegrepet i denne bønnetradisjon er *hjerte*, som er kjernen i det bibelske menneskesyn. Ikke fornuften, men det psykosomatiske begrep hjerte uttrykker menneskets vesen. Nå vet vi alle av er-

farings at vi ikke er som vi ønsker å være. Det vi vil, det gjør vi ikke, og det vi ikke vil, det gjør vi, som Paulus sier. Den enhet mennesket som skapning utgjør, er blitt splintret. Vi befinner oss i en til-

DRAMMEN

Drammens malerforretning

Inneh. Asbjørn Gundersen

Tlf. 83 19 16 - 83 33 32

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

H. KOLDERUP

N. Storgt. 12 - Bragernes

Tlf. 83 13 62 - 83 36 48

Gå til fagmannen
når det gjelder møbler

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

BERGEN

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyersforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Tlf. 99 016 Bergen

Solhelmtgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

FREDRIKSTAD

EDVARDSEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

BERGEN

Peter M.

KOLDERUP

Strandgaten 60

Glass - Porselen - Stentøy

Eches Takrehandel

NYGARDSGT. 19

FORSIKRINGS-AKTIESKAPET LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET
VESTA **HYGEA**

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

stand av splittelse: vilje mot følelser, begge mot forstanden, fantasi mot virkelighet. «Salige er de som stifter fred — med seg selv», sa Gregor av Nyssa. Og det er nøyaktig der vi må begynne. Boten på arvesynden er å skape et *helt* menneske, der vilje og følelser, forstand og fantasi virker sammen.

Et nytt hjerte er hva profetene lover oss, og Jesus-bønnen kan for hver og en av oss bli et virkelig middel til dette.

frater Ignatius.

«Den arrogante kritikken»

Rom (KIT) — «Den arroganta kritikken av Kyrkan» togs opp av påven Paulus VI vid den allmänna mottagningen 6 november, varvid påven understrøk att vad Kyrkan främst behöver är kärlek.

Påven tog først opp den kritik som Kyrkans motståndare framför. Han övergick därefter till att tala om «de kristna, till och med katoliker, och de bröder» som tycks ha glömt att Kyrkan behöver kärlek. «Jag tänker på de bröder som har lämnat de uppgifter som getts dem i Guds hus. Det är bröder som har förvandlat det positiva vittnesbörd, som Guds folk vände från dem, till arroganta uttryck för dom och kritik av Guds heliga kyrka. Stundom har de tagit sig rätten att fritt granska hennes lära och liv; de har helt enkelt förenat sig med de motståndare som med bitterhet och utan kärlek lämnat henne, om också med en önskan att stå kvar inom själva kyrkosamfundet.»

«Vi måste alla älska Kyrkan mera, så att hon kan bli värd att älskas av dem som inte känner henne eller som bara känner hennes mänskliga brister och är okunniga om den styrka som ligger i troheten mot evangeliet.»

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. ÅR

MARIAFORENINGEN og Oslo og Omegns Krets av N.K.K.F.

har fellesmøte onsdag 5. mars. Møtet innledes med messe i St. Olavs kirke kl. 19. Foredrag i foreningslokalet ved pater Raulin: Maria — hvem er hun — og hvem har vi gjort henne til?

Alle interesserte damer er velkomne!

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Byggevarer - Beslag - Ovner

Verktøy - Fliser - Linoleum

Tapeter - Farvehandlervarer

Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. AS

Haakon VII's gt. 1, Oslo

Sentralbord 41 77 30

OSLO

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Poctofino“

Laget av tindrende klart glass.

Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass..
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TOYENGT 2. Oslo

Serien «Kvinner i Kirken»

MORSOMME GYS

Detektivromanens *grand old Lady*, Agatha Christie har selvfølgelig fristet filmmakerne, hennes mennesketyper og miljøskildringer innbyr til det. Den omfangsrike og ur-britiske skuespillerinnen *Margareth Rutherford* fremstilte fornøylig i et par filmer landsby-detektiven Miss Marple, men ennå hadde vi til gode å se hennes hovedfigur, den belgiske mesteroppdageren Hercule Poirot, mannen med de ufeilbarlige «små grå» hjernecellene som alltid løser gåtene med uimotsigelig logikk og kombinasjons-evne.

Nå har den britiske regissøren *Sidney Lumet*, som vanligvis lager noe godt, rådd bot for det. «Mord på Orient-ekspressen» er en av den kvinnelige forfatterinnens eldste og mest finurlig konstruerte romaner, snarere en utstudert dyktig kabal enn en sannsynlig historie «fra virkeligheten», selv den ukeblad-romantisk oppfattede mellomkrigs-virkelighet på Balkan som er rammen, og som filmen nitid og «nostalgisk» har villet gjenskape til minste detalj. Slutten er like fantastisk og utroverdig som skildringen er spennende og underholdende og effektene er kultivert banale: «Orientens» mystikk, togreisens isolasjon, reiseselskapets fargerike kolleksjon av menneskeskjebner, fra den gamle russiske prinsesse (*Wendy Hiller*) til den amerikanske millionærparveny (*Richard Widmark*). Sistnevnte blir funnet myrdet i sin sovekupé, og vår venn Poirot — som kom på det fullsatte toget i siste øyeblikk — blir motvillig trukket inn i etterforskningen. Den overtar han jo helt. Til overflod kjører toget seg beleilig fast i et snøras etsteds i Jugoslavia — det gir ham tid til å løse gåten: Hvem drepte?

Agatha Christies store menighet vil selvfølgelig strømme til. Men her er underholdning i masser også for de mange som hverken leser henne eller krim-litteratur overhodet. Sidney Lumet har nemlig greid å samle et stjernegalleri av skuespillere til å ka-

rakterisere de tydelig (vel tydelig!) tegnede «typer» Agatha Christie plasserte på sitt tog fra Istanbul til Paris, og som én for én passerer under detektivens lupe som mistenkt for mordet. Her er bare så altfor mange med «motiv» for handlingen, og belegg på togets 1. klasse er kanskje ikke så «tilfeldig» som passasjerene i et toget vanligvis er.

Sidney Lumet satser ikke på vold og gru, men på lek. Han ironiserer lett over Fru Agathas svakhet for pene og ganske uvirkelige sosietetsforbrytelser i det store format: Filmen er gjennomført i den fornemme stil fra *annodazumal*, og kaller ofte på smilet over en avstand og en uskyld som er forsvunnet i den senere voldsrealismens brutalitet. Det er god gammel skreddersøm, blott til lyst, og hele galleriet av kjente navn synes selv å more seg gjennom sine roller, som i en stjernekabaret. Vi er langt fra kriminal-realismen i Lumets siste suksess over den ærlige konstabel Serpico i et bunn-korrump politi. Vi skal ikke «tro» på det litt for fantastiske reiseselskapet, bare nyte det.

Har vi så omsider «sett» Hercule Poirot på lerretet? Ikke helt — som Agatha Christie skildrer ham, er han en liten tykkfallen herre med en stor skallet kuppel av et hode (god plass for «de små grå»!), litt affektert, svært selvimponert, pertentlig, gammeldags høflig og beleven, moralsk straffende som en selvbestaltet Nemesis. *Albert Finney* har ikke helt fy-sikken til denne fremtoning, men tar

omhyggelig vare på atskillige detaljer, som i scenen hvor detektiven i sin sovekupé med omhu går gjennom godnatt-ritualet, med bartebind og det hele i småborgerlig velvære og nøyaktighet. Den store Shakespeare-tolkeren Sir *John Gielgud* spiller en høyne-set kammertjener til gysende fullkommenhet. *Ingrid Bergman* leverer en forkvaklet svensk misjonærdame i en fin liten studie, *Anthony Perkins* — som kan nervøsitet bokstavelig talt på fingrene — er en suspekt sekretær, *Laureen Bacall* en bossy og ustoppelig snakkende amerikanerinne, *Jean-Pierre Cassel* en diskret og hemmelighetsfull sovevognskonduktør. Det humres fornøyd i publikum, det liker denne profesjonelt dyktige oppvisning i skuespillerfagets forvandlingskunst og karakteriseringsevne.

Løsningen på det hele er vel det nærmeste Agatha Christie og hennes Poirot er kommet en «umoralisk» utgang på en mordaffære, de er begge markert på parti med «lov og orden», den skyldige må ha sin straff og verdens balanse sikres. Så varter da mesterdetektiven, i sin vanlige «summing up» foran alle de mistenkt i spisevognen, opp med *to* forklaringer på hvem som er den skyldige — den ene enkel (for det jugoslaviske politi) og den andre komplisert — den siste er den riktige.

I den sluttscenen er både Agatha Christie, Poirot og filmmakeren Sidney Lumet på sitt beste. Så god fornøyle!

VIKAR

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.